

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»

Освітня програма *Корпоративні фінанси*

Факультет *Економічний*

Розробники: *Ольга ФАЙЧУК, доцент кафедри банківської справи та
страхування, к.е.н., доцент*

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Банківська система»

Банківський сектор відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності економіки, тому знання та практичні навички у сфері банківської діяльності є необхідними для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати в сучасних умовах глобалізації та цифровізації фінансових послуг. Основною метою освітньої компоненти є набуття здобувачами вищої освіти системи спеціальних знань та вмінь з проблем розвитку та сучасного стану банківської системи та оволодіння практичними навичками проведення банківських операцій. Завдання навчальної дисципліни полягає: у формуванні системи знань щодо суті та значення банківської системи в сфері економічних відносин; ознайомлення студентів з теорією функціонування і розвитку світової банківської системи; ознайомлення з нормативно-правовими актами і особливостями функціонування банків в Україні; набуття знань щодо діяльності банку та його основних операцій; опанування технологіями проведення банківських операцій; набуття практичного досвіду з проведення банківських операцій в Автоматизованій банківській системі Б2.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	-
Семестр	4	-
Лекційні заняття	30 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	- год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	60 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	- год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фінансистів системи спеціальних знань та вмінь з проблем розвитку та сучасного стану банківської системи та оволодіння практичними навичками проведення банківських операцій.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК 4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК 6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 8. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПРН 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

1. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Банківська система та її функції									
Тема 1. Економічна сутність та структура банківської системи	1	14	2	2	15	-	-	-	-
Тема 2. Грошово-кредитна політика центральних банків	2-3	18	4	4		-	-	-	-
Тема 3. Міжнародна банківська система	4-5	18	4	4		-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1		35	10	10	15	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Комерційний банк – основна складова банківської системи України									
Тема 4. Порядок створення і організація діяльності комерційного банку	6-7	18	4	4	40	-	-	-	-
Тема 5. Формування ресурсної бази комерційного банку	8-9	18	4	4		-	-	-	-
Тема 6. Активні операції комерційного банку	10-11	16	4	4		-	-	-	-
Тема 7. Розрахункові операції комерційного банку	12-13	18	4	4		-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2		72	16	16	40	-	-	-	-
Змістовий модуль 3. Технології проведення банківських операцій									
Тема 8. Проведення банківських операцій в Автоматизованій банківській системі Б2	14-15	13	4	4	5				

Разом за змістовим модулем 3		13	4	4	5				
УСЬОГО ГОДИН		120	30	30	60	-	-	-	-

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна сутність та структура банківської системи	2
2	Грошово-кредитна політика центральних банків	4
3	Міжнародна банківська система	4
4	Порядок створення і організація діяльності комерційного банку	4
5	Формування ресурсної бази комерційного банку	4
6	Активні операції комерційного банку	4
7	Розрахункові операції комерційного банку	4
8	Проведення банківських операцій в Автоматизованій банківській системі Б2	4
Всього		30

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна сутність та структура банківської системи	2
2	Грошово-кредитна політика центральних банків	4
3	Міжнародна банківська система	4
4	Порядок створення і організація діяльності комерційного банку	4
5	Формування ресурсної бази комерційного банку	4
6	Активні операції комерційного банку	4
7	Розрахункові операції комерційного банку	4
8	Проведення банківських операцій в Автоматизованій банківській системі Б2	4
Всього		30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Функціонування банківських систем: національний та міжнародний вимір	15
2	Організація та операційна діяльність банку	40
3	Автоматизована банківська система Б2: практика застосування в банківських операціях	5
Всього		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;

- захист індивідуальних робіт.

7.Методи навчання.

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Банківська система та її функції		
Практична робота 1. Економічна сутність та структура банківської системи	ПРН: 1, 4, 5, 7, 8, 13, 21 У тому числі здобувач повинен знати основні поняття та категорії банківської системи. Розуміти принципи організації грошово-кредитної політики. Знати організацію банківської практики в межах світового досвіду.	10
Практична робота 2. Грошово-кредитна політика центральних банків		10
Практична робота 3. Міжнародна банківська система		5
Самостійна робота 1. Функціонування банківських систем: національний та міжнародний вимір		5
Модульна контрольна робота 1		70
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Комерційний банк – основна складова банківської системи України		
Практична робота 4. Порядок створення і організація діяльності комерційного банку	ПРН: 15, 7, 8, 11, 14, 17, 18 У тому числі здобувач повинен знати порядок створення банку. Розуміти основні принципи формування ресурсів комерційних банків. Вміти	10
Практична робота 6. Формування ресурсної бази комерційного банку		10
Практична робота 7. Активні операції комерційного банку		10

Практична робота 8. Розрахункові операції комерційного банку	давати оцінку діяльності банку на основі його фінансових показників; застосовувати економічні нормативи для аналізу стану банку	10
Самостійна робота 2. Організація та операційна діяльність банку		10
Модульна контрольна робота 2.		50
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Технології проведення банківських операцій		
Практична робота 8. Проведення банківських операцій в Автоматизованій банківській системі Б2	ПРН: 8, 11 У тому числі здобувач повинен оволодіти практичними вміннями здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг.	20
Самостійна робота 3. Автоматизована банківська система Б2: практика застосування в банківських операціях		10
Модульна контрольна робота 3.		70
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	(M1 + M2+M3)/3*0,7 ≤ 70	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни – URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1774>
2. Муравський О.А., Файчук О.В., Костюк В.А. Методичні вказівки до проходження навчальної практики з дисципліни «Банківська система» для студентів ОС «Бакалавр» зі спеціальності, 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2021. 36 с.
3. Муравський О.А., Файчук О.В. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Банківська система» для студентів заочної форми навчання ОС «Бакалавр» галузь знань 07 - «Управління та адміністрування», спеціальність 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2020. 48 с.
4. Муравський О.А., Файчук О.В. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та самостійного вивчення дисципліни «Банківська система» для студентів денної форми навчання ОС «Бакалавр» галузь знань 07 - «Управління та адміністрування» спеціальність 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2021. 44 с.
5. Муравський О.А., Файчук О.В., Костюк В.А. Методичні рекомендації до проходження навчальної практики з дисципліни «Банківська система» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Корпоративні фінанси» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2024. 37 с.
6. Banking system: tutorial / Kostyuk V.A., Muravskiy O.A., Faichuk O.V., Shvets N.R. Kyiv : NUBIP, 2024. 408 p.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Банківська система: навчальний посібник / за заг. ред. Т.С. Смовженко. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 536 с.
2. Костюк В.А., Бобирець Я.В., Файчук О.В. Тенденції розвитку банківського кредитування економіки в Україні. Електронне наукове фахове видання "*Соціально-економічні проблеми і держава*". 2021. №2 (25), С.29-40. URL: <https://sepd.tntu.edu.ua/index.php/en/archive/-125-2021>
3. Костюк В.А., Костик К.Ю., Файчук О.В., Розвиток фондового ринку в Україні в умовах війни. *Ефективна економіка*. №11. 2023. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2513/2549>
4. Костюк В.А., Степаненко Я.О., Файчук О.В. Розвиток діджитал-банкінгу в структурі механізму дистанційного обслуговування банку в умовах військового стану. *Економіка і управління бізнесом*. – Випуск 14, №4. 2023. С. 54-68. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/bioeconomy/article/view/48648>
5. Нормативні акти України – законодавство для практиків. URL: <http://www.nau.kiev.ua>
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

9. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://bank.gov.ua/>

10. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. URL: <http://www.ssmc.gov.ua>

11. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>

12. Сторінка сайту економічного факультету. URL: <https://nubip.edu.ua/structure/ef>

13. Україна фінансова – інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. URL: <http://www.ufin.com.ua>

14. Цифрові гроші. Освітній серіал на платформі «Дія.Освіта». URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-money?gad_source=1&gbraid=0AAAAApx72VSNvROIv0DvaOwmSqPCupBF&gclid=Cj0KCQiAsaS7BhDPARIsAAX5cSDvkYkrqlJDDqrqiAMFmJZEg3dBcPMUo0wcK2fG6wRGAVgXawIaJb0aAhY2EALw_wcB

15. Faichuk Olga, Faichuk Oleksandr. The role of banks in crediting of innovative projects to ensure sustainable development of the agricultural sector. National and world financial and economic systems in the conditions of modern challenges: N.Davydenko, T.Kosova, O.Lemishko, Yu.Nehoda, T.Oliynyk and others: [Ed. By Doctor of Economic Sciences, Prof.Davydenko N.]. Collective monograph Verlag. SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2022. pp.228-251

16. Goodhart Ch. (2011) The Basel Committee on Banking Supervision a History of the Early Years, 1974–1997, Cambridge University Press, 597 p.

17. Labenko, Oleksandr, Lymar, Valeriia, Faichuk, Olga, Dolzhenko, Inna, Hutsol, Taras , Belei, Svitlana, Parafiniuk, Stanisław, Kwasniewski, Dariusz, Tabor, Sylwester, Kiurcheva, Lyidmila. Assessment of the Efficiency of the Financial Mechanism of Environmental Management. Production Engineering Archives. Volume 30 (2024): Issue 3 (September 2024) - <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85204433257&origin=resultslist>

18. Managing bank profitability in terms of challenges and threats: monograph / Oksana Drahan, Viktoriia Kostiuk, Oiga Faichuk, Oleksandr Faichuk. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 104 p.

19. Mechanism for the Implementation of Remote Banking Services in the Context of Modern Challenges and Threats: monograph / Viktoriia Kostiuk., Olha Faichuk, Oleksii Muravskiy. Tallinn: Teadmus OÜ, 2024. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/MECHANISM_FOR_THE_IMPLEMENTATION/monograph.pdf